

BASIN DUYURUSU

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümünün 2002 yılından itibaren her öğretim yılında düzenlediği sürekli bilimsel toplantısı *Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu'nun* (ÇTAS) 2021 yılı etkinliği *Özbekistan Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 30. Yılı Şerefine ve Ceditçi Türk Büyüklerinin Anısına* adanmıştır.

21 - 24 Eylül 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak uluslararası seviyede düzenlenecek olan **ÇTAS 2021: Türk Ceditçiliği** toplantısı, Ankara Üniversitesi ve Mirza Uluğbek Adındaki Özbekistan Millî Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilecektir.

Sempozyumun bu yılki konusu **Türk Ceditçiliği**ne ayrılmıştır. Başta Özbekistan olmak üzere bütün Türk Cumhuriyetleri, ABD, Rusya Federasyonu ve Japonya'dan doğrudan alanında uzman 100'den fazla bilim insanının katılacağı bilimsel toplantıda, Türk Ceditçiliğinin temelleri, çok yönlü zihni yapısı, incelikli görüşleri, iç ve dış karşıtlarıyla fikrî, siyasî ve fiilî mücadeleleri alan uzmanlarının bildirimleri ile ortaya konacak, kritik edilecektir. Bu yönüyle **ÇTAS 2021**, Ceditçiliğin en geniş anlamda, bütün Türk dünyası çerçevesinde incelendiği ilk uluslar arası sempozyum olma özelliğini de taşımaktadır.

Ceditçilik Hareketi, Türk dünyasında 18. yüzyıldan başlayarak 20. yüzyılın yirmili yıllarına kadar devam eden çok yönlü bir uyanış hareketidir. İstanbul'dan Kâşgar'a, Kırım'dan Kafkasya'ya, Kazan ve Ufa'dan Buhara ve Semerkant'a, Kazak-Kırgız bozkırlarına kadar uzanan bu uyanış hareketi, dinî zihniyette yenilenme, eğitimin ıslahı, toplumsal ve kültürel bilinçlenme ve ortak Türkçe yazı ve eğitim dili ile başlamış, millî kimlik, siyasî ve iktisadî bağımsızlık sahalarıyla beraber bütün sahalarda büyük bir modern zihni ve siyasî-toplumsal yenilenme hareketine dönüşmüştür. Ceditçiler, çok geniş bir matbuat ve süreli yayın ağıyla, dernekleşerek örgütlenme ve zengin tüccarların maddî yardımları ile toplumsal yapıda çok önemli etkiler ve değişimler meydana getirmişlerdir.

İsmail Bey Gaspıralı'nın *Tercüman* gazetesiyle ortaya koyduğu ortak edebî yazı dili anlayışı aynı zamanda Ceditçi aydınlar arasında ortak bir tarih, edebiyat ve sanat anlayışını da beraberinde getirmiştir. Ceditçi maarif ve kültür hareketi toplumun bütün kesimlerinde kendini göstermiş ve "ortak bir Türk kimliği"nin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Ceditçilik bir yaşam tarzı hâline gelmiş ve Türk toplumlarının millî siyasî hareketlerinde önemli bir rol oynamıştır. Ceditçilik, 1905 Rus Meşrutiyeti'nden sonra gerek matbuatta gerekse siyasî alanda aydınların en güçlü silahı olmuştur. 20. yüzyılın son onlu yıllarında ise, Türk cumhuriyetlerinin kurulmasında, siyasî kadroların oluşmasında, Türklük fikrinin yerleşmesinde, sağlam bir neslin yetişmesinde Cedit Hareketi bir mihenk taşı olmuştur. Ceditçilik, son yüzyılımızın en önemli Türk düşünce hareketi olarak, günümüzde Türk dünyasının dil, ülkü ve mefkûre birliği için çözüm olabilecek açılımlar sunmaktadır.

Çevrimiçi gerçekleştirilecek olan **ÇTAS 2021: Türk Ceditçiliği** uluslararası sempozyumu Türk ve Dünya bilim çevresine ve kamuoylarına da açık olacaktır. Toplantı bildirimlerine ve çevrimiçi link bilgilerine Sempozyum sitesinin <http://ctas2021.ankara.edu.tr/program/> sayfasından erişmek mümkündür. Toplantı aynı zamanda Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümünün youtube kanalı [Modern Türklük Araştırmaları Yayınları](https://www.youtube.com/channel/UC6l4BHJHndVUhNP0wU_cS5g)'ndan (https://www.youtube.com/channel/UC6l4BHJHndVUhNP0wU_cS5g) da canlı olarak izlenebilecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Prof.Dr. F. Sema Barutcu ÖZÖNDER
AÜ DTCF Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü Başkanı ve
Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu Başkanı
16 Eylül 2021, Ankara

İletişim:

E-posta: 2021ctas@gmail.com

Tel.: (+998) 99 842 76 36 (Prof.Dr. Mukhabbat KURBANOVA, ÇTAS 2021 Özbekistan Tarafı Başkanı)

Tel.: (+90) 533 650 21 68 (Prof.Dr. Aynur ÖZ ÖZCAN, ÇTAS 2021 Türkiye Tarafı Başkanı)

MATBUOT UCHUN E'LON

Anqara universiteti Til va tarix, jo'g'rofiya fakulteti Zamonaviy turk lahjalari va adabiyotlari kafedrasidan 2002-yildan buyon har o'quv yili muntazam tashkil qilib kelinayotgan ilmiy anjumani – *Zamonaviy turk dunyosi tadqiqotlari simpoziumi (Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu (ÇTAS))*ning 2021-yilda o'tkaziladigan navbatdagi tadbiri *O'zbekiston Respublikasi Mustaqilligining 30 yilligiga va Buyuk turk jadidlari xotirasiga* bag'ishlanadi.

2021-yilning 21-24-sentyabr kunlari online tarzda xalqaro darajada tashkil qilinadigan **ÇTAS 2021: Turk jadidchiligi** anjumani Anqara universiteti va Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti hamkorligida o'tkaziladi.

Simpoziumning bu yilgi mavzusi **Turk jadidchiligiga** bag'ishlanadi. Tadbirda O'zbekiston boshchiligidagi barcha turkiy respublikalar, AQSh, Rossiya Federatsiyasi va Yaponiyadan o'z sohasining mutaxassislari sanalgan 100 dan ziyod olimlarning bevosita ishtirok etishi rejalashtirilmogda. Mazkur simpoziumda turk jadidchiligining asoslari, serqirra intellektual salohiyati, teran fikrlari ichki va tashqi qarama-qarshiliklar, mafkuraviy, siyosiy hamda jismoniy kurashlar soha mutaxassislarning tezislari orqali taqdim va tahlil qilinadi. Shu jihatdan **ÇTAS 2021** jadidchilik keng qamrovda, butun turkiy dunyo doirasida ko'rib chiqiladigan dastlabki xalqaro simpozium hisoblanadi.

Jadidchilik harakati turk dunyosida XVIII asrdan boshlab XX asrning yigirmanchi yillariga qadar davom etgan ko'p tarmoqli uyg'onish harakatidir. Istanbuldan Qoshg'argacha, Qrimdan Kavkazgacha, Qozon va Urfadan Buxoro va Samarqand, qozoq-qirg'iz kengliklarigacha cho'zilgan bu uyg'onish harakati – diniy tafakkurda yangilanish, ta'lim islohati, ijtimoiy va madaniy shakllanish hamda umum turkiy yozuv va ta'lim tili masalalari bilan boshlanib, milliy shaxsiyat, siyosiy va iqtisodiy jihatdan mustaqillik bo'lish va shu bilan bir qatorda barcha yo'nalishlarda ulkan zamonaviy intellektual va siyosiy-ijtimoiy yangilanish harakatiga aylandi. Jadidchilar keng qamrovli matbuot va muddatli nashrlari orqali uyushib jamiyatlar tashkil qildilar va badavlat savdogarlarning moddiy yordamlari bilan ijtimoiy tizimda o'ta muhim ta'sir kuchiga ega bo'ldilar va islohotlarga sabab bo'ldilar.

Ismoil Gaspirali "*Tarjimon*" gazetasi orqali umumiy adabiy yozuv tili tushunchasini o'rta tashladi, bu o'z navbatida jadidchi ziyolilar orasida umumiy tarix, adabiyot va san'at tushunchasining yuzaga kelishiga turki bo'ldi. Jadidchi maorif va madaniy harakati jamiyatning barcha jabhalarida namoyon bo'ldi va "umumturkiy shaxsiyat"ning paydo bo'lishiga zamin hozirladi. Jadidchilik hayot tarziga aylanib, turkiy jamiyatlarning milliy siyosiy harakatlarida muhim ahamiyat kasb etdi. Jadidchilik 1905-yili Rus hukmronligidan keyin ham matbuotda, ham siyosiy maydonda ziyolilarning eng kuchli quroliga aylandi. XX asrning oxirgi o'n yilliklariga kelib turk respublikalarining tashkil etilishida, siyosiy kadrlarning paydo bo'lishida, turkchilik mafkurasining o'rmasuvida, sog'lom fikrli avlod yetishuvida jadidchilik harakati bosh mezonga aylandi. Jadidchilik so'nggi asrning eng asosiy turkiy mafkura harakati sifatida bugungi kunda turk dunyosining til, g'oya va mafkura birligi uchun xizmat qilmoqda.

Online tarzda o'tkaziladigan **ÇTAS 2021: Turk jadidchiligi** xalqaro simpozium turk va jahon ilmiy doiralari va jamoatchilik uchun ochiq. Anjuman tezislari va online link ma'lumotlariga simpozium saytining <http://ctas2021.ankara.edu.tr/program/> sahifasi orqali bog'lanish mumkin. Anjumanni, shuningdek, Zamonaviy turk lahjalari va adabiyotlari kafedrasining Youtube dagi kanali [Modern Türklük Araştırmaları Yayınları](https://www.youtube.com/channel/UC6i4BHJHndVUhNP0wU_cS5g) (Zamonaviy turk dunyosi tadqiqotlari efirlari) orqali (https://www.youtube.com/channel/UC6i4BHJHndVUhNP0wU_cS5g) ham jonli tarzda kuzatish mumkin.

Jamoatchilikka mamnuniyat bilan taqdim qilinadi.

Prof.Dr. F. Sema Barutchu O'zo'nder

Anqara universiteti Zamonaviy turk lahjalari va adabiyotlari kafedrasidan mudiri va Zamonaviy turk dunyosi tadqiqotlari simpoziumi raisi

16-Sentabr 2021-yil, Anqara

Bog'lanish uchun ma'lumotlar:

Elektron manzil: 2021ctas@gmail.com

Tel.: (+998) 99 842 76 36 (Prof.Dr. Muhabbat QURBONOVA, ÇTAS 2021 O'zbekiston tomonidan rais)

Tel.: (+90) 533 650 21 68 (Prof.Dr. Aynur O'z O'ZJAN, ÇTAS 2021 Turkiya tomonidan rais)